
УДК 8:81'38

Світлана Бибик

м. Київ

МОВНІ ЗНАКИ ПОВСЯКДЕННОЇ КУЛЬТУРИ В СУЧАСНІЙ ГАЗЕТНО- ЖУРНАЛЬНІЙ ПУБЛІЦИСТИЦІ (на матеріалі лексики діалогізованого повідомлення)

У статті проаналізовано співвідношення функціональних і стилістичних параметрів повсякденної розмовно-побутової та газетно-журнальної мови.

***Ключові слова:** повсякденна мовна практика, усна мова, діалог, публіцистичний стиль, лексика розмовного вживання.*

Щоденна мовна практика — це динамічна взаємодія соціально-рольових, жанрово-стильових мовомисленневих стереотипів, які відображають різноманіття форм культури спілкування, прийнятих соціумом у певний період його життя, це ситуативне перемикання каналів мовної свідомості, узалежнених від комунікативних інтенцій мовця. Мовна діяльність кожного індивіда сегментована на повсякденно-побутову і спеціалізовану експертну (соціально-рольову), яка в кожному соціумі диференційована на художню, політичну, релігійну, науково-освітню, економічну тощо різновиди культур, що репрезентують друге крило повсякденності — культуру повсякдення [докл. див.: 1]. Одним із її складників є газетно-журнальна публіцистика, яка за останні 15–20 років зазнала відчутної структурно-стилістичної модифікації під впливом світоглядно-естетичної системи постмодернізму. Зокрема відзначають, що в ній посилюється прийом мовної гри: зміщується й редукується інформаційно-фактологічна складова на тлі посилення уваги до носія

© С.П. БИБИК, 2013

цієї інформації та способу її ословлення. Через це формується й така якість внутрішньої діалогізації газетно-журнального тексту, як поєднання нормативного та аномального, реального та віртуального, свого та «чужого», серйозного та ігрового. Завдяки акцентові на аргументативну функцію драматизованого газетно-журнального дискурсу [2] такі тексти стають відкритими для інтерпретацій викладених фактів, набувають інтерактивності, яка є невід'ємним складником повсякденної культури, засвідчує зворотний процес впливу комунікативних моделей тележурналістики, Інтернету на мову друкованих ЗМІ. Тож усність інтегрується з писемністю на структурно-змістовому, композиційному та лексико-синтаксичному рівнях.

У сучасній мові газетно-журнальної публіцистики засвідчено характерні мовні знаки повсякденної культури.

Лексичні одиниці із повсякденно-побутової сфери створюють ефект безпосередності, неофіційності комунікативної інтеракції «журналіст — персонаж/учасник події», характеризують соціально-рольові, соціокультурні статуси мовців.

Зокрема, іменники розмовного вживання в мові інтерв'юерів репрезентовані лексико-тематичними групами **назв осіб**: власних назв (— *Ще сусіди подумують, що **Стецючка** п'яна* (ГПУ, 6.06.12); — ***Вітка** зі своїм свекром не конфліктували. Це кожен у селі підтвердить, — розповідає бухгалтер сільської ради* (ГПУ, 31.08.10); назв спорідненості (*Якби не **мамка**, сестру Марічку б поховали* (ГПУ, 26.07.11); *На траві **моя доня** лежить, у неї вже очі закотилися, паленим пахне, — розказує* (ГПУ, 26.07.11); назв свояцтва (— ***Швагер** із Москви подзвонив* (ГПУ, 14.06.12); *Моя **кума** біля підйомника хот-доги та пиріжки продає* (ГПУ, 16.02.10); назв істот за віком (— *Чоловік від мене старший на рік, а на вигляд — як молодий **пацан**. Постійно підколював, що покине, знайде **молодуху**. Намовила його на другу дитину. Думала, **малеча** в хаті якось розрядить обстановку* (Країна, 13.04.12); — *Від **стариків** чув, що колись від церкви в селі Тахтаулове до нашої лісопосадки був підземний хід, — розповідає Андрій, прізвище просить не називати* (ГПУ, 15.04.10); назв представників неінституційного соціуму (— *Тут одні **круті** живуть, — каже місцева жителька Людмила Барчук* (ГПУ, 28.05.10); *Дійшло до того, що **фірмачі** виходять на роботу вночі й по неділях..* (ГПУ, 16.02.10); — *Але ці дома вряда лі хтось троне. Бо там живуть одні **шишки*** (ГПУ, 18.04.08); назв представників професійних груп (***Медики** кажуть — дивом уціліла, — розповідає 22-річний Василь Одерака з селища Оржів, що за 14 км від Рівного* (ГПУ, 26.07.11); *Поки **емчєєсники** не приїхали, я на город боялася зайти* (ГПУ, 19.05.09); ***Менти** не знали, що з того всього робити і як їх хапати* (Країна, 04.11.11) ті деякі ін.

У мові авторів-журналістів засвідчено лише повні офіційні номінації осіб, як-от: — *Толік теж пив, але за дитину дбав, — розповідає сусідка **Надії*** (ГПУ, 17.04.09); — *Я із сім'ї колгоспників. Старші брат і сестра довоєнні, а я після народився, — каже **начальник Бершадського центру***

поштового зв'язку Леонід Івасишин (ГПУ, 28.11.08) тощо. Хоча, як за-свідчують аналізовані мікроконтексти, вони не завжди оминають уже усталені в мові розмовні варіанти офіційних назв осіб (*Моторно-транспортне страхове бюро планує запровадити цього року "євроапорт"*. Це документ, в якому водії фіксуватимуть ДТП без участі *дайшників* (ГПУ, 22.01.08); *Ніна Горцакова, 71 рік, двірничка* фірми «Київ-одяг», змітає з тротуару опале листя на вул. Куренівській, 2б (ГПУ, 6.06.12).

З-поміж зафіксованих номінацій розмовного вживання — назви частин тіла (*Ти бачив дівок, що **цицьками** тут вимахували?* — каже *курець про двох активісток руху FEMEN* (Країна, 04.11.11); збірні назви (*Понакидали всякого **шмаття** і так спали* (ГПУ, 6.07.10); назви грошей (*Ледве за **п'ятьорік** продала, — кричить сусідці 57-річна Анна Пух* (Країна, 13.05.11), а також назви предметів з інтимізувальними суфіксами -ик-, -очк-, -ичк-, -ечк-, -к- та суфіксами експресивної оцінки (*Мені приємніше повертатися додому на **теплоходик**, аніж давитися в маршрутці..* (ГПУ, 10.09.09); *А тут собі **капусточку** посадять, **картопельку** — усе своє, — каже Шот* (ГПУ, 19.05.09); *Він купив тут **халупку**, а вистроїв доміну на два поверхи, ще й забор на 2,5 метри* (ГПУ, 28.05.10); — *Цю **звірюку** в Чемері бачили ще в маї, — каже Василь Романович* (ГПУ, 14.10.10).

Економію мовних зусиль у «своєму» соціокультурному середовищі уможливають універби. З-поміж них найпоширеніші назви: а) осіб (— *Раніше в **приватників** хліба дешевше двох гривень не було. Біла буханка коштувала 2,20–2,40, сіра — 2,10, чорна — дві гривні, — розповідають у великоканівецькій сільраді* (ГПУ, 29.02.08); б) продуктів споживання (— *Хліба і **мінералки** потім човном привезли рятувальники, — розповідає 39-річна Світлана Швець* (ГПУ, 6.07.10); в) технічних пристроїв та машин: — *Наша **пожарка** приїхала минут через 5* (ГПУ, 18.14.09); — *Увімкнув "аварійку", виліз на поручні споруди і стрибнув униз* (ГПУ, 22.01.08); г) будов (— *Утікач повернув на вул. Короленка і почав петляти між **багатоповерхівками*** (ГПУ, 30.03.10).

Саме таку функцію виконують субстантивовані форми, що заступають номінативні словосполучення: *Оця банка — **вранішнє**, а з жовтою кришкою — **вечірнє**, — у ложці подає на пробу сметану* (ГПУ, 22.01.08); — *Там живе 82-річна бабуся. Якби не люди, вчаділа би. Їй викликали "швидку"..* (ГПУ, 26.11.10), — *Ми наздогнали його біля **опорного*** (ГПУ, 16.02.10); — *Після суток переодяглися в **штатське**. Заїхали на ринок — купили квіти, шампанське, цукерки* (ГПУ, 30.03.10), а також метонімічні утворення: — *А керівник фірми каже, що справи з **хімією** не має* (ГПУ, 16.02.10);

Прикметники розмовного вживання в аналізованому мовному жанрі можна розділити на три типи: одні з них мають словотвірні ознаки розмовності у структурі емоційно нейтральної номінації (*Найбільше відвідувачів завжди мав "укртелекомівський", бо там розцінки були найдешевші* (ГПУ, 28.05.10), інші виражають певну міру ознаки (— *Борщ від ресторану хоч і пісний, але **добренний**. А на вулиці варять із м'ясом. Та все*

рівно, їла б і їла, — каже Тамара Шишкова, 69 років (ГПУ, 29.02.08), а треті — це емоційно-експресивні номінації (*У них чудова музика, романтична, але не соплива* (Країна, 16.12.11), зокрема із загального сленгу, що не зафіксований у загальномовному словнику (*Минулого разу я його слухала, він укумарений був*, — каже студентка Діана. Вона прийшла на презентацію поетичної збірки 34-річного Сергія Жадана "Ефіопія" (ГПУ, 24.02.09); — *Міся тут чарівні, безбашенні*, — розповідає Химич, доки шукаємо у снігових заметах протоптану доріжку до Берковецьких садів (Країна, 29.01.10) тощо.

Стрижнем динамізму й експресивності мови персонажів-учасників подій є дієслівна лексика розмовного вживання на позначення: а) руху (— *Коли я побачила ці сліди, подумала, що хтось на велосипеді по городах гасав*, — говорить Олена (ГПУ, 21.01.11); *До нас тут олігархи внадилися, вже купу гектарів під бізнес узяли* (ГПУ, 4.05.12); — *Бач, Василію, як люди пруть* (Країна, 04.11.11); б) процесу мовлення (— *Ми вам тут ще щось не те ляпнемо, а потім нам від начальства дістанеться*, — каже (ГПУ, 21.01.11); — *Не називайся як тебе звати. І так багато натринділа. А може то бандіт*, — показує на журналіста (ГПУ, 6.06.12); в) психологічного впливу/сприйняття/ставлення (— *Колега настрахала, що літр олії скоро подорожчає до 14 гривень*, — розказує жителька Рівного Галина Гаврилюк, 49 років (ГПУ, 29.02.08); — *Мені важко вгодити з подарунком* (Країна, 16.03.10); — *Люди завидують, тому й строчать такі листи* (ГПУ, 21.01.11); г) широкого спектру дій (— *Наші люди приладилися торгувати* (ГПУ, 16.02.10); — *Це Ахметов витворює*, — жартує про світло хтось із опозиціонерів (Країна, 20.01.12); — *Прийшла до нас на базар перед Євро податкова міліція «доїти»..* (ГПУ, 15.06.12).

Прислівники розмовного вживання — також функціонально-стильові маркери безпосередності оцінок (— *Я вічно на роботі, вона теж. Часу не було сваритися* (ГПУ, 28.11.08) і повсякденно-побутового змісту діалогованого газетно-журнального повідомлення (— *Попервах важко було переконати, що це працюватиме незгірше за рекламу*, — продовжує Сергій (ГПУ, 22.01.08).

Периферійна просторічна лексика представлена в аналізованій газетно-журнальній публіцистиці зневажливими, лайливими назвами та елементами суржику.

Зневажливі та лайливі назви засвідчені в мові персонажів-учасників подій, які перебувають у стані емоційного збудження, психоемоційної неврівноваженості, афекту. Такі назви репрезентують т. зв. грубе просторіччя, пор. репліки учасників спортивних змагань: — *Хто ще раз буде бити в морду — урою*, — перший із команди «червоних» вривається в натовп суперників; — *Та на мене взагалі сіли. Жопою прямо на лице. Ну нормально?* (Країна, 13.05.11); репліки продавців: — *А вони, холера, так си поздували* (Країна, 13.05.11); репліки будівельників: — *А цей, курва, що це він будує, я тебе питаю? Для яких це, бляха, людей, щоб гречка була така дорога, а її не було?* — *І ти бачиш, яка сволоч, га?* (Країна, 8.04.11); репліку дружини: *Дружина підбігає до чоловіка і кулаком ці-*

лить йому в ніс: — *Що ти робиш? Знову вранці похмелився? **Ідіот!** Жодного дня не пройде, щоб ти тверезий остався. Із самого ранку десь наклюкався* (Країна, 24.12.10); репліку дівчини: — ***Блін**, вона така холодна, що аж зуби зводить* (Країна, 10.05.12) і под. Навіть у ситуаціях, коли персонаж-оповідач усвідомлює своє висловлення як публічне, в його мові можливі зневажливі номінації осіб: — *Та і той на секунду вискочив. І в цей момент зайшли ті два **гади*** (ГПУ, 31.08.10); — *Але голосувати за нього все одно не буду. **Козел** він* (ГПУ, 6.06.12); — ***Придурок**, — каже Сухий. — Надайте медичну допомогу чоловіку* (Країна, 20.01.12).

«Мікс» народнорозмовних, просторічних та ареальних ознак — дзеркало повсякденно-побутової культури наших сучасників, реальна мовна картина українського мовосвіту. Оцінювально-характеризувальна та фактографічно-документальна функції в сучасній мові публіцистики закріплені й за ненормативними лексичними елементами, піднесеними до рівня естетичних. Суржик у діалогізованому газетно-журнальному повідомленні — це знак повсякденної мовної культури представників сучасного соціуму: словоформи, вирази-покручі задокументовано авторами-журналістами в мові черкасців, вінничан, киян, харків'ян, хмельничан, житомир'ян — представників середнього та старшого покоління.

За зробленими фіксаціями виокремлюємо три типи суржиковості мовних одиниць: 1) тих, що за фонетичною будовою співвідносні з російською лексикою: — *Новорічні ялинки після свят викидають на смітник. А я знаходжу їм **примененіє**, — розказує вінничанин 51-річний Григорій Кондратюк. Гілками обв'язую знизу стовбури грушок і яблункок. То **заціта** від зайців. Із хвої роблю добриво і засіб від шкідників [..]. **Смєсь** стає такою пухкою, що просто **прелєсть**. Піддобрюю насіння та розсаду. Помідор росте не бліденький, а темно-зелений, **сочний*** (ГПУ, 21.01.11); 2) тих, що у структурі слова поєднують російську кореневу та українську афіксальну частини: *Хтось підказав запросити в гості. Григорій не **розтєрявся**, запросив* (ГПУ, 5.04.11); — *Комбайнер буде все життя **помнити** про це* (ГПУ, 7.09.11); 3) тих, що поєднують різномовні кореневі частини у складних словах: *Пожарніки нам за ці пристройки всі вуха прожужжали, кажуть, це **пожаронебезпечно**. А в таких умовах жити безпечно?* (Країна, 20.01.12).

Так звані чужомовні елементи в сучасній стилістиці газетно-журнального жанру — це не лише окремі слова, а й засвоєні з літературного російськомовного стандарту книжні кліше, фраземи, що набули гібридної форми, як-от: *Правила зубрив, та не знав **куди примінить**. У восьмому класі зустрів першу любов Надю. Вона уваги не звертала — я був **отсталий учєнік*** (ГПУ, 28.11.08); *Скільки себе пам'ятаю, ніколи не боявся току. У школі в нас був **радіоаматорський кружок*** (ГПУ, 21.09.10); *Непонятно, скільки вони беруть за **розмови по міжгороду*** (ГПУ, 7.09.11); — *Нас не хотять пускати в електричку, бо вона не стає на дачних зупинках у Сальнику, Сосонці та інших. Тоді беремо палки, **скамеїку для ожданія**, понесли всьо на рельси* (ГПУ, 19.05.09).

Елементи соціолектів сьогодні увійшли в загальний сленг, передумови для якого, як підтверджують численні дослідження (О.А. Земська, Т.І. Єрофеева, Н.В. Хорошева, Л.П. Крисін, В.А. Хом'яков, М.М. Маковський, Р.І. Розіна, Л.О. Ставицька, Н.Я. Дзюбишина-Мельник та ін.), з'явилися з другої половини 80-х років ХХ століття. Він поступово утвердився у мовному повсякденні практично всіх прошарків суспільства й у мові ЗМІ, орієнтованих на масового читача, як зрозумілий для всіх незалежно від віку, професії, соціального статусу. Нерідко автори-журналісти залишають у підготовлених для друку повідомленнях такі лексичні одиниці, що зберігають оцінно-характеризувальну функцію оповідача, у мовній свідомості якого немає різниці між літературною мовою та сленгом. Тому в мові «простих» українців, заступивши загальноновживані слова, усталилися сленгові одиниці із мови шахраїв та злочинців (— *Це для мене була остання крапля. Не можу терпіти такий бєспредєл, тому оголосив голодування* (ГПУ, 18.12.09); — *Ті, хто йдуть учитися в університети внутрішніх справ, мають подвійний мотив. По-перше — отримують вищу освіту, по-друге — «стартують» з офіцерської посади. [...] Третина ведуть бізнес — «кришують» чийсь або вступають у долю* (Країна, 16.12.11), алкоголіків (— *Я жав до 80 кілометрів, як тут Валіка "бєлка" хапанула* (ГПУ, 31.08.10), водіїв (*Збавив швидкість до мінімуму, думав уже по зустрічі прийдеться об'їжджати* (ГПУ, 6.06.12), молоді (— *А так: захотіла персональну виставку, — варіантів море. Платиш, приносиш картини — і не парнися. Тобі поліграфію, пресу, відвідувачів забезпечать. Буду краще італійські шмотки продавати — конкуренція менша* (Країна, 19.01.12); — *В основному приходять чоловіки 35–46 років, аби подивитися, як зажигають молоді дівчата, — усміхається Фенюк* (ГПУ, 28.05.10). На місці національних мовних засобів вираження того чи того смислу з'являються та усталюються іншомовні загальнозрозумілі сленгізми-експресиви на зразок: *Має бути саме так, як я написала, це ОК* (Країна, 20.01.12); — *А що — братиму оренду 200 баксів на тиждень за виставки. І грошей зароблю* (Країна, 19.01.12).

Одиниці загального сленгу карнавалізують соціокультурне тло національно-мовного повсякдення, відображаючи його строкатість. Документально відтворюючи репліки персонажів-оповідачів, автори-журналісти ніби знімають з себе відповідальність за вживання й поширення на письмі ненормативних з погляду літературної мовної практики одиниць. Через це знижена поетика повсякдення усталюється у масовій пресі.

Прагматична настанова зберегти мовний портрет інтерв'юера, створити додаткове характеризувальне тло спричинює й функціональне навантаження *територіально маркованих лексикалізованих одиниць*. Звичайно, журналісти залишають у текстах лише визначальні елементи, які не ускладнюють сприйняття новинної інформації, а лише маркують повідомлення. Тлумачать же лише малознайомі масовому читачеві діалектизми. Наприклад, у діалогізованих газетно-журнальних повідомленнях збережено мовний колорит носіїв:

• південно-західного наріччя, зокрема наддністрянського (— Худоба Панчука весь наш город **стлумила**, — розповідає 79-річна Євгенія Баран. — Син Михайло пішов поговорити з ним, щоб він не пускав **туда** корів. Панчук давай доказувати, що це ми винуваті, бо не поставили високий пліт. Син сказав, що буде методи шукати, щоб поставити Панчука на місце. **Не вспів сі обернути**, як той його чимось ударив. Мисько впав, він **сі не сподівав**. Панчук так його **скопав**, зуби вибив. Той Панчук усюди милий, бо платить, і **нічо** йому не зробиш. На город не пускає. **Ми сі боїмо**, не знаємо, що то за людина. **На Йордан** там на хуторі наша хата згоріла (ГПУ, 14.06.12); закарпатського (Після рясних дощів у селі Ракошино Мукачівського району на Закарпатті розлилася річка Стара. — У мене затопило весь город, — зітхає 68-річна Іда Кузьма із цього села. — Залило водою 25 соток — картоплю, часник, цибулю, помідори, **огурки, пасулю, киндирицю** (квасолу, кукурудзу — ”ГПУ”). **Я тільки ся намучила** цілу весну, спину вигинала. **А кілька** лиш за трактор заплатила, щоб виорав ділянку. — Під водою залишилися **крумплі** (картопля. — ”ГПУ”), **огірки, помідори, капуста**, — розводить руками Тетяна (ГПУ, 28.05.10); покутсько-буковинського (— До вечора була вже по пояс, у хаті — по коліна, — плаче господиня. — **Нам усі кури потопилися** — вони ж плавати не вміють. [..] продовжує Оріся Михайлівна. — **Мене болють ноги**, то я не могла ходити в гумаках (Країна, 23.07.10); подільського (— Сусідові часи справив, а він відблагодарив **саджанцєм** горіха, — згадує 92-річний Іван Батюков із Вінниці. — **Хтів** розвести, ніяк не получається (ГПУ, 26.11.10) говорів;

• південно-східного наріччя: — **Понаравилася** мені Тетянка, бо рідко умивалася і ряба була, **хе-хе**, — сміється беззубим ротом (Країна, 11.12.09); — **Вони всіх познають, все добірають**. Тільки нема сили говорити, — зітхає донька, сідаючи біля матері. — **Їдять вони ловко**: і супок, і борщик, і катлетку (ГПУ, 22.01.08).

Отже, орієнтація газетно-журнальної публіцистики на повсякденний безпосередній діалог спричинює те, що (1) літературна мова набуває рис, характерних для усередненого, масового читача, оскільки вона вбирає розмовні, просторічні, жаргонні, знижені елементи та інші субстандартні одиниці, органічні в усно-розмовній практиці виразників різних соціокультурних та ідеологічних відношень; (2) він стає жанрово-стильовою ознакою масової, щоденної преси. У поліфонічному інформаційно-комунікативному публіцистичному контексті «чужа усна мова» виконує функцію документального підтвердження подій, ситуацій, які висвітлюють журналісти, вона є мовним знаком співавторської єдності «журналіст — свідок/учасник події», вербальним образом певного соціокультурного типу мовця, нашого сучасника, його художньо-образним узагальненням в оповідній структурі газетно-журнального повідомлення. У писемному мовному жанрі діалогізованої газетно-журнальної публіцистики, орієнтованої на нормативно-літературний стандарт, під впливом художнього стилю, для якого стильовою нормою є елементи поезики повсякдення, а також під

впливом усно-писемної інтернет-комунікації, в якій інформативно-новинні тексти відкриті для обговорення, коментування в невимушеній формі зі збереженням індивідуальних особливостей вербального самовираження користувачів, узаконюється документально правдива мова респондентів, чії розповіді складають основу ЗМІ.

ДЖЕРЕЛА ДОСЛІДЖЕННЯ

ГПУ — «Газета по-українськи»
Країна — журнал «Країна»

1. Луков М. Культура повседневности. К истории вопроса // Библиотечное Дѣло. — 2010. — №17(13). — С.6 — 12 // Режим доступа: <http://www.nlr.ru/prof/publ/bibliograf/2010/bd17.pdf>
2. Смирнова А.В. Чужая речь как элемент аргументации в британском газетном дискурсе: автореф. дисс. канд. филол. наук. — Санкт-Петербург, 2006. — 22 с.

Стаття надійшла 01.11.2012

Svitlana Bybyk
Kyiv

VERBAL SIGNS OF EVERYDAY CULTURE IN THE MODERN NEWSPAPER AND MAGAZINE JOURNALISM (BASED ON THE LANGUAGE DIALOG MESSAGE)

The article analyzes the correlation functional and stylistic parameters of everyday conversational language and newspaper and magazine language.

Key words: everyday language practice, spoken language, dialogue, journalistic style, vocabulary conversational use.

Мовна мозаїка

ЧОМУ ГОСТИННИЙ НАРОД, АЛЕ ГОСТИНИЙ ДВІР?

Газетно-журнальні публікації, присвячені реконструкції *Гостиного двору* в м. Києві, примусили задуматися ще й над тим, чому в назві цієї історичної пам'ятки *гостиний* пишуть з однією літерою *н*, а не з двома, як у всім відомому прикметнику *гостинний*? Щоб зрозуміти цю відмінність, потрібно знати, як вони постали в українській мові. Прикметник *гостинний* утворений від іменника *гостини* за допомогою суфікса *-н-*, тому його пишуть з двома літерами *н*. Він виражає значення «який любить приймати, частувати гостей», напр.: *Нам цікаво було оглянути мисливський замок..., зазирнути в курні селянські хати, де гостинні гуцули завжди ладні поділитися шматком хліба і кухлем кислого молока* (О. Журахович). Прикметник *гостиний* ужитий лише в назві *Гостиний двір*, яку словники української мови фіксують як історичну зі значенням «торгові ряди в спеціально збудованому приміщенні», напр.: *Найбільша торгівля відбувалася в гостиних дворах* (Історія СРСР, 1956, т.1, с. 208). Цей прикметник є російським, про що свідчать спільнокореневі з ним слова *гостиная, гостиница*, які так само пишуть з однією літерою *н*. Він пов'язаний з давнім значенням слова *гость* — «купець», яке вже вийшло з ужитку, напр.: *У руських містах часто з'являлися і іноземні купці, яких у старовину називали «гостями»* (Історія СРСР, 1956, т.1, с. 31).

Отже, у сучасній українській літературній мові є лише прикметник *гостинний*, який потрібно писати з двома літерами *н*. Прикметник *гостиний* (з однією літерою *н*) уживають тільки в складі історичної назви *Гостиний двір*, яку було перенесено з російської мови в українську на означення пам'ятки в м. Києві.

Катерина Городенська